

Nr 188.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående slutlig reglering av riksstaten för budgetåret 1946/47 m. m., i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde.

(1:a avd.)

Tionde huvudtiteln.

1:o) **Säkerhetsanstalter för sjöfarten.** I propositionen nr 290 har Kungl. Maj:t (bilaga 6, punkt 1, s. 35—37 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 16 maj 1947) föreslagit riksdagen medgiva, att de kostnader, som äro förenade med de av departementschefen enligt berörda statsrådsprotokoll tillstyrkta arbetena, må bestridas av medel, som under reservationsanslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten anvisats för anläggande av riktade radiofyrrar vid Norrbyskären och Hälsingborg.

För ifrågavarande ändamål har ett reservationsanslag under en följd av år varit uppfört i riksstaten under tionde huvudtiteln. Vid skilda tillfällen ha över anslaget anvisats medel för anläggande av s. k. riktade radiofyrrar. Sålunda ha medel ställts till lotsstyrelsens förfogande för byggande av följande fyrrar av detta slag, nämligen för budgetåret 1939/40 i Öregrund och vid Söderarmsleden, för budgetåret 1942/43 vid Norrbyskären söder om Umeå samt för budgetåret 1943/44 vid Hälsingborg och på grundbanken Utgrunden i Kalmar-sund. Kostnaderna för de olika anläggningarna beräknades till respektive 37 000, 51 000, 55 000, 55 000 och 40 000 kronor. Av fyrrarna ha de två förstnämnda färdigställts. För fyren vid Norrbyskären ha utförts vissa förberedelsearbeten av mindre omfattning, medan några åtgärder icke vidtagits beträffande utbyggnaden av de övriga fyrrarna.

I skrivelse den 2 april 1947 har *lotsstyrelsen* hemställt om medgivande att låta förflytta radiofyren i Öregrund till Djurstens fyrplats, belägen strax norr om Öregrund, att indraga den vid Söderarmsleden anordnade radiofyren, därvid den för denna radiofyr anskaffade materielen enligt lotsstyrelsens bestämmande skulle tagas i anspråk för andra fyranläggningar, i första hand för en riktad radiofyr på Utgrunden, att i stället för en riktad radiofyr vid Norrbyskären anordna en cirkulär radiofyr vid Bjuröklubbs fyrplats, belägen sydost om Skellefteå, samt att i stället för en riktad radiofyr vid Hälsingborg anordna

en cirkulär eller eventuellt en kombinerad cirkulär och riktad radiofyr därstädes.

Till stöd för framställningen anför lotsstyrelsen, att omfattande och mycket ingående försök med de riktade radiofyrrarna i Öregrund och vid Söderarmsleden ävensom med ett flertal andra liknande anläggningar numera visat, att radiofyrrar av detta slag icke alltid fungerade på ett tillfredsställande sätt även om de uppställts på platser, som med hänsyn till rent yttre omständigheter kunde förmodas vara lämpade för ändamålet. Svårigheterna härutinnan vore av två huvudslag. Den ena svårigheten betingades därav, att den linje, som radiofyren angåve, pendlade på sådant sätt att den alltid föredde smärre, men stundom — med oregelbundna mellanrum — större riktningvariationer. På grund härav kunde man överhuvud taget icke nyttja riktade radiofyrrar för att utmärka alltför trånga farleder. Den andra svårigheten innebure, att på vissa platser en eller flera ytterligare riktninglinjer uppträdde vid sidan av den önskade. Där så vore förhållandet kunde självfallet riktade radiofyrrar icke användas.

Styrelsen framhåller, att de med genomförandet av styrelsens förslag förenade kostnaderna kunde rymmas inom ramen av vissa befintliga reservationer å anslag, som beviljats till säkerhetsanstalter för sjöfarten. Dessa reservationer, som uppginge till sammanlagt 105 000 kronor, hade uppstått till följd av att de riktade radiofyrrarna vid Norrbyskären och Hälsingborg icke blivit utbyggda.

Departementschefen har tillstyrkt, att de föreslagna arbetena utföras och att härför må disponeras förut angivna behållning å 105 000 kronor.

Utskottet har icke något att erinra mot bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag och får alltså hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att de kostnader, som äro förenade med de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 16 maj 1947 tillstyrkta arbetena, må bestridas av medel, som under reservationsanslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten anvisats för anläggande av riktade radiofyrrar vid Norrbyskären och Hälsingborg.

2:o) **Bidrag till anordnande av den åttonde internationella rationaliseringskongressen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 37—39) att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av 75 000 kronor.

Le Comité International de l'Organisation Scientifique (CIOS) har alltsedan sin tillkomst år 1924 hållit internationella kongresser vart annat eller vart tredje år för diskussion av vunna erfarenheter beträffande rationell organisation samt av frågan om hur dessa erfarenheter bäst borde utnyttjas inom olika verksamhetsområden såsom handel, industri, jordbruk och hemvärd samt civilförvaltning. Den senaste kongressen hölls i Washington år 1938. Därvid

uppdrogs åt Svenska nationalkommittén för rationell organisation att ordna den åttonde internationella rationaliseringskongressen i Stockholm år 1941. Förberedelser vidtoges omedelbart, och den 21 januari 1939 beviljade Kungl. Maj:t ett anslag från lotterimedelsfonden å 15 000 kronor såsom bidrag till täckande av kostnaderna för kongressen, varjämte ett ytterligare bidrag å samma belopp ställdes i utsikt. Omkring 600 utlänningar avsågos skola delta i den planerade kongressen. Denna uppsköts emellertid på grund av kriget, och nationalkommittén återbetalade det erhållna bidraget till statskontoret.

I skrivelse den 24 april 1947 har *Svenska nationalkommittén för rationell organisation* upplyst, att kommittén erhållit förnyat uppdrag att anordna kongressen. Denna skulle hållas i Stockholm den 2—10 juli 1947, och mellan 800 och 850 utländska delegater beräknades komma att delta däri. Nationalkommittén har vidare anhållit om statsbidrag till anordnande av kongressen samt därvid anfört, bland annat, att kongressen borde bekostas genom bidrag dels från enskilda företagare och sammanslutningar inom svenskt näringsliv, dels från svenska staten. Kommittén har hemställt om ett statligt bidrag med 75 000 kronor, motsvarande en femtedel av kostnaderna för kongressens genomförande.

Departementschefen har, då den åttonde internationella rationaliseringskongressen kunde väntas bli till nytta såväl för det enskilda näringslivet som för statliga företag och organisationer, förklarat sig anse det rimligt att staten bidrager till att täcka kostnaderna för kongressen. Det begärda bidragsbeloppet, 75 000 kronor, syntes departementschefen därvid skäligt. Enär medlen borde kunna disponeras av Svenska nationalkommittén för rationell organisation redan före kongressens öppnande, syntes de böra anvisas å tilläggsstat II för innevarande budgetår.

Utskottet.

Utskottet anser i likhet med departementschefen rimligt, att staten bidrager till att täcka kostnaderna för den åttonde internationella rationaliseringskongressen och har icke något att erinra mot att statsbidraget i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag bestämmes till 75 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av den åttonde internationella rationaliseringskongressen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av 75 000 kronor.

Stockholm den 17 juni 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 187.